

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КОНСТИТУЦИЯЛЫК СОТУНУН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

Алтынбүбү Назатаевна Калматованын кызыкчылыгын көздөгөн Жумалы уулу Кутманбектин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2023-жылдын 9-ноябры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Дуйшеев К.А., Айдарбекова Ч.А., Бобукеева М.Р., катчы К. Маамыталы кызынын катышуусунда Алтынбүбү Назатаевна Калматованын кызыкчылыгын көздөгөн Жумалы уулу Кутманбектин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна 2023-жылдын 24-октябрында А.Н. Калматованын кызыкчылыгын көздөгөн К. Жумалы уулунун Кыргыз Республикасынын Суу кодексинин 85-статьясын, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 92-статьясын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 1-бөлүгүнө, 6-беренесинин 1, 2-бөлүктөрүнө, 17-беренесинин 1-бөлүгүнө, 23-беренесинин 3-бөлүгүнө, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө, 53-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык келүүсүн текшерип берүү жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучунун айтымында, 2013-жылдын 12-августунда Чүй мамлекеттик бассейндик суу чарба башкармалыгы жана А.Н. Калматованын ортосунда №42 сандуу келишими түзүлүп, ага ылайык Чоң Чүй каналынын жээгинен көрктөндүрүү жана жашылдандыруу, ошондой эле жеңил конструкциядагы объекттерди куруу үчүн жалпы аянты 2,05 га болгон жер тилкеси А.Н. Калматовага ижарага берилген.

К. Жумалы уулу аталган ижарага келишими боюнча А.Н. Калматова өзүнүн милдеттерин так аткарып, ижара акысынан сырткары мамлекетке салыктарды жана башка төлөмдөрдү төлөп келген деп ырастайт.

Кайрылуу субъектисинин пикиринде, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 92-статьясында жана Суу кодексинин 85-статьясынын 1-пунктунда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн чечиминин негизинде суу фондунун кайсы багыттагы жерлери убактылуу пайдаланууга берилиши мүмкүн экендиги так көрсөтүлгөн эмес.

Арыз ээси суу фондусуна тийиштүү мамлекеттин өзгөчө коргоосунда турган суу сактагычтардын жээгиндеги жерлер менен Чоң Чүй каналынын жээгиндеги жерлердин айырмасы өтө чоң деп белгилейт.

Өтүнүчтүн автору Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы тарабынан жогоруда белгиленген ижара келишими ар тараптуу так жана объективдүү түрдө изилденген эмес жана мамлекетке зыян алып келгендиги жөнүндө далилдер келтирилген эмес деп эсептейт. Ошондой эле, сот органдары аталган маселени сот өндүрүшү тартибинде кароонун жыйынтыгы менен жогоруда көрсөтүлгөн ижара келишимди жараксыз деп табышкан.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченемдерди конституциялуу эмес деп таанууну суранууда.

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, “Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө” конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья-баяндамачы К.А. Дуйшеевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Судьялар коллегиясы кайрылууну кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүүдө, кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүнө жол берилгендигинен жана кайрылуунун “Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө” конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүнөн келип чыгат.

Конституциялык контролдун укуктук маңызы болуп, конституциялык принциптерге жана орнотмолорго каршы коомдук мамилелерди укуктук жөнгө салууну тастыктаган укуктук мүнөздөгү ынандыруучу жүйөлөрдүн болуусунда ченемдик укуктук актылардын же алардын структуралык элементтеринин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү саналат. Ушуга байланыштуу, “Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө” конституциялык Мыйзамда Конституциялык сотко болгон кайрылууну тариздөөгө жана арыздануучу койгон маселе боюнча анын көз карашын негиздөөгө болгон бир катар талаптар караштырылган (19, 26, 27, 28 жана 30-беренелер).

Жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 27-беренесинин 4-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык арыздануучу өз кайрылуусунда ал койгон маселе боюнча жеке позициясын жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтеме жасалган укуктук негиздемесин көрсөтүүгө милдеттүү.

Бул талап арыздануучунун жүйөлөрү фактологиялык эле эмес, укуктук мүнөздө дагы болуп, конституциялык орнотмолор менен тутумдук байланышта туруп жана аны менен талашылып жаткан укуктук ченемдердин жөнгө салуучулук таасиринин конституциялуулугунда анык күмөндүүлүктү пайда кылышы керек дегенди билдирет.

Ал эми К. Жумалы уулунун кайрылуусунда талашылып жаткан ченемдер менен Конституциянын тиешелүү ченемдеринин арасында тутумдук укуктук байланыш жок экени көрүнөт. Арыздануучу укуктук мүнөздөгү эмес фактологиялык жүйөлөрдү, тактап айтканда, укук коргоо органынын жана жалпы юрисдикциядагы соттордун укук колдонуу тажрыйбасындагы маселелерди баяндаган. Мындай жагдайда талашылып жаткан ченемдер аныксыздыкты жаратпайт.

“Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө” конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктунун талабына ылайык, эгерде кайрылуу формасы жана мазмуну боюнча аталган

конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, “Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 30-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Алтынбүбү Назатаевна Калматованын кызыкчылыгын көздөгөн Жумалы уулу Кутманбектин Кыргыз Республикасынын Суу кодексинин 85-статьясын, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 92-статьясын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 1-бөлүгүнө, 6-беренесинин 1, 2, 5-бөлүктөрүнө, 16-беренесинин 1, 2-бөлүктөрүнө, 17-беренесинин 1-бөлүгүнө, 23-беренесинин 3-бөлүгүнө, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө, 35-беренесине, 53-беренесинин 1-бөлүгүнө, 55-беренесине, 56-беренесинин 1, 2-беренелерине ылайык келүүсүн текшерип берүү жөнүндө өтүнүчү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Келтирилген материалдар арыз ээсине кайтарылып берилсин.

3. Аныктама арыз ээси жагынан үч айдын ичинде Конституциялык сотко даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Дуйшеев К.А.

Айдарбекова Ч.А.

Бобукеева М.Р.

№ _____